

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

XXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

VITA BEATISSIMI GERMANI, PARISIENSIS

• EPISCOPI, AVTHORE FORTVNATO PICTA.

uorum episcopo. CAP. I.

471

BEATVS Germanus Parisiorum Pontifex, territorij Augustudunensis indigena, patre Eleutherio, matre quoque Eusebia, honestis honoratisq; parentibus procreatus est. Cuius genitrix pro eo, quod hunc post alterum intra breue spatium concepisset in vtero, pudore mota muliebri, cubabat ante partum infantem extinguere. Et accepta portione, vt abortiuum proieceret, dum nocere non posset, incubabat in ventrem, vt vel pondere prafocaret, quem venena laedere non valerent. Certabat mater cum paruulo, renitebatur infans ab vtero. Erat ergo pugna inter mulierem & viscera. Laedebatur matrona, nec nocebatur infantia. Obluctabatur sarcina ne mater fieret parricida. Vnde id actum est, vt seruatus in columis, ipse illaesus procederet, & matrem redderet innocentem. Erat sanè hinc futura pranoscere, antè illum fecisse virtutem, quam nasci contingeret.

Maij 28.
S. Germani
patria & pa
rentes.

Mater cum
vult, nec po
test extin
guere.

CAP. II.

DEinde dum à Vallone castro simul cum Stratidio propinquo puer adhuc scholis decurreret, mater parentis, vt illius hereditatem sibi acquireret, de adolescentis fallitura nece tractauit. Quæ temperatam portionem in ampullam condidit, vinum quoque in alteram posuit, præcipiens puella, vt venientibus ambobus, illi porrigeret de vino, isti de maleficio. Sed ignorans ministra, ampullam pariter mutat & pocula: vnumq; sancto Germano, venenum verò dat Stratidio: & dum in fonti præparatur interitus, author cadit in laqueum. Quo mater eius cognito, puellam increpat cum fletu, sibi eam extinxisse filium. Cui Stratidio sollicitè impèso studio, factò de ipsi's maleficijs vario, et si mors vitam non abstulit, tamen signum mortis infixit.

Item auia.

CAP. III.

Hinc ad parentem suum sanctum Scopilionem Lausiam se conferens, moribus honestis apud illum alitus & institutus est. Qui cum ferè mille passus lögè ab eodem viro consistenter, iugiter ad matutinos currebant, ducti calore fidei, per temperatam, per hyemem. At dominus Germanus intra terni lustri spatium à B. Agrippino Diaconus instituitur, & sequenti triennio Presbyter ordinatur. Dehinc à venerabili pontifice Nestario Abbas ad sanctum Symphorianum meritò dignus asciscitur. Sed quanta inibi abstinentia vixerit, quantisq; vigilijs continuando durauerit, quis enarrabit?

Fit' diaconus, inde presbyter.

Item Abbas

CAP. IIII.

CAeterum quibus illic elemosynis profusus extiterit, illa res vna testis est, cum iam crebris reliquis pauperibus erogatis, nec panis ipse resideret, quatenus fratres resisteret: in surgentibus aduersum se illis, retrudens se in cellulam, amarè flevit & doluit. Inter hac autem, ipso orante, quædam Anna nobilis matrona duorum cum panè sauioriorum dirigit onera. Sequenti etiam die cum annona destinavit plena nihilominus carpenti vehicula, ita videlicet, vt exinde monachi cum saturarentur cibo, terrentur miraculo. Cuius bonis operibus inflammatus episcopus, sanctum virum, neq; adhuc ista recusantem, quem etiam prædicabant demonia, in custodiam trussit. Cui fautor nutu diuino aperiebatur ergastulum, sed non hinc egrediebatur, nisi *supplex & episcopalis daretur benedictio.

Eius elemosyna.

for. *suppli
ci.

CAP. V.

His ita celebrè intentus officijs, non desijt prædicandis manifestari miraculis. Igitur quadam die, dum cibum festus acciperet, ingrediente Amando monacho in scæne cum lumine, carbone decidente, flamma scænum corripuit, & arida nurrimenta vorax ignis allambit. Concurrentibus autem reliquis, nec tamen succurrentibus, tardiùs ipse profiliens, rapta de foco cucuma, ascendit super fabricam, concinens Alleluia: fundensque paululum aquæ in Crucis imaginem, extinxit mox incendia, ac de manu sancti imbre mox sedata est ignis vnda, quam multa vix extinguerent flumina. Quod tamen postero die, cuius insidijs actum fuit, hostis ipse confessus est.

Extinguit incendiam

Rr 2.

CAP.

KArinolphus quidam Francus partem villæ, eiusdem basilicæ res obstinatus inuaserat. Quem cum vir Dei ad reddendum aliquatenus commoneret, nec tamē proficeret, ad orationem se contulit, nec fides vindictam distulit. Statim denique ex vicino ferus versus exiliens, tres præfati hominis equos interfecit: nec sicidem à duritia resipiscit. Sequenti verò nocte duplicauit vltor perniciem: sex iumenta interemit: nec sic quoque pœna sufficit. Tertia verò nocte nouem prosternit vehicula triplicato caudare: sicque labor crescebat in cladem. Deinde ad beatum virū tardiùs dirigit puerum, & dum agrum reformat inuasum, calamitas eius à Domino compefcitur: idque actum est, vt bestia castigante, homo sensum acciperet, & daret non intelligenti belua rationem.

Vitio diuina in vltorante res ecclesiasticas.

CAP. VII.

Agricola Cabilonen. episcopus.

DEhinc beatus Agricola Cabilonen. episcopus, habens cubicularium grauitervifebrium fessum, qui destinato iam animo totus pendebat in transitu, dirigit ad sanctum virum intercedendi suffragio. Qui delegatis sibi perceptis apicibus, ad sancti Symphoriani sepulchrum progreditur: præterea vir iustus orationi incubuit, terram corpore premens, & sidera mente transcendens, & quasi ante se habens præsentiam Domini, pro voto supplicis obsecrator accedit. Nam mox vicini redemptoris auribus exauditur: & adhuc isto recubante in puluere, ægrotum celestis medicina perfundit, ac iusto iacente in pauimento, languidus surgit de lectulo, antè currēte medela, quam peroret, qui supplicat: ita vt portitori redeunti obuiam puer occurreret, cui parabantur exequiæ, & non esset ambiguum, eadem hora languidum saluti fuisse redditum, qua vir beatissimus humo fusus orasse comperitur.

Tellit febrē.

CAP. VIII.

Nora visio-nem.

Nec illud omitti conuenit, quod ad domum Ebronis pro fide iusti collatum est: cuius, ingrediente domum Germano, Anna eius matrona, rem mirabilem se videre proclamauit. Et inquisita à coniuge, quid esset quod inspiceret? ait: Ecce beatus Germanus cornuta facie mihi videtur incedere, & quod penè vix valeo aut intueri lumine, aut sermone conferre, sanctum video virum nouo more cornibus radiantem. Consternataque mirabatur mulier hominem nostro tempore in figura Moyfi potuisse conspici. Credendum tamen, quod & iste pro colloquio Domini meruit cornu exaltatus agnosci. Ebro verò eadem die iuxta sanctum federe nullatenus præsumpsit, duplici pro causâ, honoris pariter & terroris.

Exod. 34.

CAP. IX.

Contigit autem, vt pro villis Augustudunensis ecclesiæ Theodeberto regi Cabilone occurreret, memorque S. Symphoriani, in ingressu palatii, ita spiritu Dei in se redundante, piè locutus est, vt antè rex annueret, quàm verba petitor explicaret. Cui & ore prophetico finem dixit de transitu. Nam paucis interim diebus, dum Rhemis remearet, in ipso itinere rex extrema sorte defecit, quasi sancti viri sermo dictus fuisset ab angelo.

CAP. X.

Vigilia eius

ET quoniam beatissimo viro erat familiare, in basilica S. Symphoriani solum vigiliis ducere, euntem eum aliquando monachus Syluester profequitur. Ingressusque pariter ad sancti martyris tumulum, circa noctis medium ab altari tumultum frequentantem rumoris accipiunt, tanquam si ad rapinam collecta curreret multitudo. Credens enim vir Dei versari latronum incursum, imperat monacho ante sepulchrum psallere: ipse verò accedit ad altare. Deinde illa turba ad monachum, qui psallebat, alacriter properat. Quo maclato grauitè, & in terram proiecto, ac semiuino relicto, velociùs effugiunt. Qui vix voce flebili cladem suam replicans, à demōnibus se casum graui congressu confessus est.

CAP. XI.

Vide sancti viri humanitatem.

Accidit, vt cuiusdam Sabarici famulus, Esarius nomine, ad virum, de quo loquimur, iniuriam passus confugeret, supplicans, vt quolibet precio eum de insolentis domini seruitio liberaret. Quod indignatus Sabaricus, pro Esario & coniuge vel vicino eius filio octoginta solidos precij nomine petijt, quò minùs famulos seruili ditione laxaret. Tamen non dubitauit misericordia iusti hoc vel perquirere, vel donare. Quo precio persoluto, contigit vt ante basilicam S. Symphoriani idem Sabaricus præteriret, nec tamen orationi, adhuc molestus, occurreret. Qui domum suam ingrediens, statim vexatus affligitur, ligatur, & catenis vinctus ad sanctum perducitur. Neque sic à

sic à pio viro misericordia tollitur: sed statim missa prece, eius obtinente fide, purgatur. Tunc adiecit Sabaricus adhuc viginti aureos ad precium, quod acceperat, & sic de centum solidis crux ad sepulchrum B. Symphoriani ab ipso suspensa est: qua vsque in hodiernum diem res est in testimonium. Qua occasione eius filij vel filia ita sanctè cõuerfati sunt, vt per monasteria nunc, Christo disponente, regant agmina monachorum. Sicq; hæc causa tam modo mirabili profuit patri vel germi, vt videlicet paruū genitoris flagitium, posteris etiam transfiret in lucrum.

Crux aurea

CAP. XII.

IN pago Alifensi res gesta est. Coniunx namq; illustris viri Vulfarij de Stasia nomine, vitalis spei destituta solatijs, ac lingua carens officijs, per biduum muta spiritu quoq; deficiente decumbens, apparatus exequijs, iam palpitabat exanimis. Cui eulogijs à sancto per presbyterum suum directis, ac violenter adaperitis pramortua dentibus, in os transiectis, mox vt fauces femiuuæ liquor benedictionis introijt, incipit mulier vitæ flatibus anhelare, atque oculi necè præclusi, lumen diei requirere, ita vt post funerum pallorem facies in ruborem trāsiret, donec, cunctis stupentibus, viuificata cõsurgeret, & circumstantes authoris muneris gratiam prædicarent. Quæ singulis annis tributum sancto vitæ soluit pro precio.

Penè exanimis matrona, curatur.

CAP. XIII.

Cæterum reuelationum suarum quis scrutator introëat? Cui etiã ante quatuor ferè annorum curricula, ipsa episcopatus sui causa non est abscondita. Itaque positus in sopore, inspicit à quodam sene clauis sibi portæ Parisiæ porrigi. Sed interrogans: Quid hoc fieret? accepit responsum, Vt saluos eos faceret. At post ciuitatis episcopo decedente, dum præcellentissimo regi Childeberto occurrisset, in eius electione mox effectum illa vox caelestis promeruit. Ordinatus verò Pontifex, qualem quantumque se gesserit, hoc expedire lingua mortalis non sufficit: quoniam supra hominè fuit omne, quod edidit. Deniq; adeptus gradum curæ pastoralis, de reliquo monachus persistebat immotus. Hinc se frequentibus exercebat vigilijs, inde continuis macerabat inedijs. Pernoctabat algida senectus per hyemem, sustinens dupliciter frigus, ætatis & temporis, quod nec etiam tolerare possent * potulenti iuuenes: seque ipsum penè obliuiscens, pro victoria sic fatagebat corporis, tanquam si simul accessissent dignitas & necessitas.

Præuidet se fore episcopum.

Fit Parisiensis episcopus.

Exercitia eius.

CAP. XIII.

Quæ verò elemosynæ tam de rebus ecclesiæ, quàm populi oblatione, vel regionum merat. Denique quadam vice præcellentissimus Childebertus rex, cum ei direxisset sex millia solidorum, pauperibus eroganda, expendens tria millia, reuertitur ad palatium. Interrogatusque à rege, si adhuc resideret, quod egenis tribueret: respondit, medietatem resedisse, nec inuenisse se inopes, quibus mox totum expenderet. Cui rex inquit: Domine, dona quod restitit: nam, Christo largiente, quod donetur, non deficit. Incidens igitur aurata missoria, ac argentea vasa comminuens, quicquid primum habuit, dat sacerdoti, ne perderet. Erat ergo spectanda contentio inter sacerdotem & principem. Faciebāt apud se de misericordia pugnam, & de pietate certamen: thesauros videlicet vt spargerent, & de suis talentis egeni ditescerent: vt festini ad futura lucra, * brateum semen fererent, & post messores accederent aurulentam per segetem: vt & sacerdos locupletaretur regalibus thesauris, & in rege floreret gratia sacerdotis, qui solum suum hoc esse credidit, quod nudus aut egenus accepit.

Elemosynæ.

Nota præclarum in rege exemplum.

CAP. XV.

Ed reuertamur ad ordinem. Quidam in Exona vico de fiscalibus famulis, Childeomerus nomine, cum die Dominico quiddam operatus sit, ita contrahitur digitis, vt vnguium acumen partem transfiret in alteram. Qui Parisijs sancto viro occurrit in oratorio, & oratione data, manuque peruncta oleo, vngues statim de palma retracti sunt, digitis redditur organum, & in antiquum officium neruorum tela rexitur. Quem clericum post effectum, vt integrum sanum faceret, peste liberavit & crimine.

Miraculum

CAP. XVI.

Rvrsus quædam mulier, nomine Fauonia, in vrbe Parisiaca per nouem dies percipiens nihil præter puliculam, ore aperro hians, sancto viro oblata est. Hæc velut ferro opposito, nulla lege poterat iungere dentes aut labia. Quam in oratorio sacro perungens oleo, palpatu vndiq; capite, sine tarditate saluti restituit.

Sacro oleo sanat scæmi nam.

Item aliam. **A**Ccidit, vt puella quãdam de domo Medardi Miglidunensis familiã, filans die Dominico, contracta manu, damnaretur supplicio. Quã sancto viro contracta oleo, illic virtus infudit remedium. Hinc stupentes digiti vigorem pristinum recipiunt, oblitumq; artis officium reduci meditantur articuli, manus ramosa distenditur, atq; purgata vitio, dextera salutis reducitur.

*Sanatur da
moniacus.* **R**estè creditur inferendum illud quoque miraculum. Bobolinus quidam de vico Nouiomo, vehementer inimici peruasus infidijs, ad hominem Dei vinculis nexus adducitur: rebelli quoq; spiritu rotatus excutitur, nec lassatur. Qui, exorante sancto viro, quasi de longo itinere ad se suamque mentem septimo die reuertitur. Igitur dum fugit vmbra de sensibus, catena cadit de manibus: sicque dupliciter liberatus, sanus redditur & solutus.

*Vide pœnã
præceptum
sancti viri
negligentis* **H**oc etiam memoriã iure perpetuò est tradendum. Quidam ex Nantharici familiã, separatis ab inuicem maxillarum iuncturis, ore aperto ad beatum virum perducitur. Quem signo Crucis impresso sanitati redditum, vetuit ne acciperet vini potum, aut carnis edulium. Qui præcepto postposito, ad normam sui languoris statim reuertitur. Sed ne præuaricantis negligentia iusto subtraheret gloriam, in Spedoteno villa rursus ei oblatum est: cuius maxillarum loca sancto perungens oleo, ac beatis manibus mentum perfringens & labia, inuocato Christi nomine, concussa sanctis digitis ad se iunctura reuertitur, & suã fidei merito saluus languens domum reducitur.

*Opera Dei
pro, opus
Dei.* **I**tem quidam faber Ligerius nomine, turbulenti dæmonis arreptus infania, sic be-
stialis feritate proruperat, vt catenis collo manibusque reuinctus, vix ad beati viri traheretur præsentiam: inde miserabilior factus, vt qui sustinebat ab hoste violentiã, ipsi adderetur & altera pœna per vincula. Quem tamen sacerdos Dei apud se imperat detineri: & sicut septimo die Deus cuncto quieuit ab opere, ita & opera Dei, transacta hebdomada, eripitur à dæmone: sicque in propria redire securus meruit, liberatus ab hoste.

Gvaddo vir illuster ac consilij regis particeps, typhum dupliciter incurrens, febris & frigoris, expurgandus sancti viri præsentatur obtutibus. Intereã hora solita febre concussus grauissima, vt refrigeraretur, vel aquam instantèr exoptulat. Qua sibi denegata, in sancti pontificis insolescit iniuriam. Vir tamen Dei hoc solo contentus, vt obtineret victoriam, oratione explicita, potum ei donans in calida, hominem reuocauit salutem ad pristinam: & imminens periculum tali curauit antidoto, febrem scilicet curans per calidam.

Nec illud est prætereundum similis causæ miraculum, Reginae Chrodosindis ministri, Vlphus nomine, & ipse typho vexabatur grauissimo, poscensq; suffragia medela, perrexit ad pontificem. Quem vir Dei comprehensum, constanter ducit ad baptisterium: sed exorante sancto, cœpit affligi grauius, liberandus in proximo. Postulat ardens & æstuans aquæ modicum, sed negatur illi. Tunc felle amaritudinis suscitatus acerrimè, balteum suum ad sancti vestigia proiecit, clamans: Tu me, domine, interficis, cum sanare debueras. Sed & hoc tibi notum sit, quia per te morior. Vita etenim mea à te erit requirenda à rege vel parentibus. Interdum verò nimio præ calore per baptisterij pavementum volutabatur: sed orante sancto, in soporem mox conuertitur: hincq; aliquantulum post somnum excitatus, ab ipso in omnem incolumitatem reformatur. Inquisitus autem à pontifice, cur tantum locutus sit ad iniuriam sui? respondit solum, ei gratias referens, nihil se de suis verbis recordari.

*Pauperis
vox plus a-
pud illum
valet, quam
regis.* **P**ræcellentissimus deniq; rex Childebertus, cum equum necessarium ad beati viri sellam donasset, rogat vt eum sibi retineret, nec cuiquam alteri tribueret. Interim beatus vir, postulante captiuo, equum donat in precio: quoniam apud Pontificem plus fuit, quã illa regis, vox pauperis. Iubet igitur, vt quindecim eum tantum venundaret solidis. Quem pauper ipse cum duceret, negociator occurrit, emitq; prædictum equum duodecim aureis. Quo empto, duxit ad stabulum. Sed quoniam minus dedit, quã vir Dei præceperat, equus eadem sub nocte moritur, ne sancti verbum iret in cassum. Vnde

DE S. GERMANO PARIISIENSI EPISCOPO.

479

Vnde sequenti die sellarem iunctis bubus retraxit emptor mortuum: qui versa vice capistro, non capite, sed pedibus alligatus educitur.

CAP. XXIII.

Et operaprecium illud etiam memoria tradere, qualiter sacerdos Christi solitus erat de ipsis quoque regibus triumphare. Igitur cum ad gloriosum Clotarium regem occurrisset, nec tamen de sancto viro, stante ante palatium, ei fuisset indicatum, mora facta ante vestibulum, non presentatus, domum reuertitur. At sequens nox, consuetis in oratorio vigilijs ducitur, rex dolore atque febris infestatione torquetur. Vix primo diluculo ad domum pontificis à proceribus concursatur, pœna regis exponitur, & vt sua visitatione regi doloris vim mitiget, optimates deprecantur. Moxque apud pietatis virum iniuria causa postponitur, & qui antè nec nunciabatur, intrat iam honoratus, & exoratus palatium visitat. Tunc rex vix assurgens de lectulo, casum se diuino flagello conqueritur, allambitque sancti palliolum, ac vestem sacerdotis dedit gaudens per loca doloris. Culpam namque confessus est criminis, & sic dolor omnis fugatur. Idque actum est, vt cuius incurrerat de contemptu periculum, sentiret de cōtactu remedium.

Deus vltimū
citur con-
temptum
episcopum.

Rex sana-
tur.

CAP. XXV.

IN pago Parisiaco vico nouo res gesta est. Quidam enim in eodem loco imperu lupi rabidi laceratus & extra sensum effectus, beato sacerdoti est miserabiliter oblatus. Hic ad illa suæ artis recurrrens suffragia, mox brachio olei benedicti liquore circumlito, & sacris digitis medicabiliter atrectato, pestis illa, quæ viscera dolore grafsante peruaserat, loca fugit obfessa, iamque putredine resoluta. Sicque vigori pristino restituito sine cunctatione, velut experfecto de sopore, dolor omnis recessit, mens redijt.

Olei benedi-
cti vis.

CAP. XXVI.

Item de vico Mantola, Vualdulphi cuiusdam ancilla, anno & nouem mensibus graui cecitate percussa, per soporem admonita est, vt fimbriam sancti si tangeret, mox visum reciperet. Ita prorsus constrictis luminibus, vt vnde oleum intus benedictum sanctus iniiceret, luminum aditus non præstaret. Attamen perungens palpebras destuper, & per reliqua capitis loca, oratione data, ac pane, & sale signato, mulieri præcepit ad mansionem se condere. Ipse vero à primo consistebat somno in oratorio peruigil. Circa medium itaque noctis mulier clamat hospiti, se lachrymari profusè. Tum accersolumine, ab oculorum eius compage multum cernit manare sanguinem. Quæ cum eodem cruore manè ad sanctum redijt, sed cum aqua ipso palpebras eiusdem fouente & ablunte, orationibus additis, oculus vnus apertus est. Deinde altero peruncto, mulier domum rursus reuertitur. Hinc eadem sub nocte nimum fuso sanguine, appropinquante die, iterum sacerdoti se obtulit. Qui cum de regis occurso domum reuertens, ingressus oratorium esset, statim mulieri oculus alter aperitur. Et sic præstante Domino, gemello se lumine videre gratulabatur.

Cæca videt.

CAP. XXVII.

Magne sedis quædam puella, cum talibus decepra illuderetur in fidijs, vt quoties ad ecclesiam voluisset accedere, gressum facere non valeret, seruo Dei in villa, quæ dicitur Sauara, presentata est. Confestimque vt sancti manus super caput puellæ titubantis imponitur, tali inuestigatione occultus hostis detegitur, & se ibi diu latuisse, multo gemitu confitetur, nec in beati clamat presentia proprio se posse celare præstigio. Ergo ita se proditum & egressurum, graui miser ardore conqueritur. Sed interim non cessante sacerdote manu Crucis signum depingere, expectantibus omnibus, in muscæ similitudinem prorumpens cū sanguine, de naribus mulieris inimicus egres- sus est. Quam sanitati restitutam, ac monachali veste mutatam, Dei eam seruitio tradens, bis triumphare fecit, hoste victo vel seculo.

Vide vsum
& vim sig-
ni sanctæ
Crucis.

CAP. XXVIII.

Quid illud, quòd sine mora curauit debilem dexteram? Cum igitur ad festiuitatem S. Martini Turones accessisset, egresso eo de monasterio, offert se mulier barbara manu neruis contracta, postulans medicinam. Quam vir Dei sub casulam dignanter receptam, suoque spuito illitam, velut sparsum farina collectum commacerat. Hinc resudante dextera, digitos tendit, & replicat, atque torporem veteratum ad viuacitatem resuscitat: & priusquam veniret ad B. Martini ianuam, digitis suis extensam reddidit incolumem dexteram: quam mox sentiens esse directam, mulierem à se repulit, ingressus basilicam.

Festum S.
Martini.

Saliua & o.
leo manca
sanat.

DEinde egrediens à prædicta domo, cum se ad mansionem seruus Dei reciperet, offert se manca altera, palma digitis affixa. Quæ prius ab eo tacta de saliua, atque dehinc oleo peruncta, peregrinæ sanitati de præfenti est reddita.

Vide sancti
potestatem
in damo-
nes.

ERat sanè mirabile, quia quoties famulus Dei Augustudunum voluisset accedere, mox ad S. Symphorianum hoc damones nunciabant: & occurrentes per Moruinnum cum fletu gemituque clamabant: Vir sancte, si de locis cultis nos inconsiderate repellis, vel habitare concede per sylvarum solitudinem, vt liceat, miseros saltem per deserta securos errare. Ante tuos enim oculos nec corpora nos celant, nec nemo. Qui desilentes & sancti non tolerantes præsentiam, admota eius dextera, de obsessis corporibus passim vertebantur in fugam, & de salute populi, proiecta lamentabantur damonia.

Erga capti-
uos commi-
seratio.

PROducatur in medium nobile illud miraculum. Cum enim regrederetur aliquando de S. Symphoriano, castello Auallone iter agens ingreditur, vbi reorum multitudo tenebatur in ergastulo. Hinc humiliter à Nicasio, eiusdem loci Comite, inuitatus ad prandium, statim vir Dei coepit cum eo de misericordia habere colloquium, vt videlicet datis fideiussoribus, qui tenebantur, laxaretur de vinculo, atque partim culpæ cederet pietatis intuitu. Quod ille facere distulit obstinato admodum spiritu. Vnde, antequam perpranderent, se de mensa sanctus proripuit, & carceri, vt erat, subterranæ iniectus, diutius orauit cum fletu, vt diuino conferretur auxilio, quod à temporali iudice non fuisset obtentum. Sic cursus ille lachrymarum surgit in caelum, & gemitus peruenit ad votum. Itaque angelus deputatur ad effectum. Dehinc vir venerabilis spiritum mittens, inclusos hortatur: nec eius perdit sermo, quod loquitur, & fides gestis impletur. Eo nanque discedente, mox catenarum bæc franguntur, vincis ianuarum referantur, dies obscurum in carcerem reducitur, damnati è tenebris in lucem procedunt: nec diutius poena tenuit, quos torqueret. Sic erepti, Parisijs sancto occurrerunt pontifici, qui nuper Auallone castro tenebantur inclusi. Qui etiam, vt culpabilibus aliquid plus pietatis conferret, à rege, quicquid fisco pro his debebatur, obtinuit.

Nicasium
Comitem
sanat.

DEhinc ad sanctum virum huius facti causa idem Nicasio cum vellet occurrere, iam præsentatus, grauissimo subito casu in terram prostratus corruit, omnibus penè salutis destitutus solatijs. Sed ipso sancto intercedente, homini desperato mox virtus & sensus regreditur. Tunc balteum, quo cingebatur, ac spatham pro munere beato Dei viro contradidit: quod tamen, dato precio, post redemit. Actumque est, vt quod prius incarceratis concedere distulit, hinc duplicato fenore debitor compensaret, & aucta dote, damna sarciret, prius videlicet pro eis differens, & post seipsum redimens: antè non illis pius, modò de se trepidus. Qui verè didicit casu propriarum nis succurrere alienis.

Crucis si-
gno vrfos
interficit.

PRorsus illud stuporis retexatur in pagina. Eunte itidem sancto viro ad beati martyris Symphoriani occursum, cum de vico Ceruedone in Moruinnum progreditur, habitatores loci occurrentes, suggerunt vt segete Panitiæ mulieris viduæ, nihil habentis residui, quæ ab vrfis vastabatur, visitare præciperet, vel sancto suo aduentu illa bestialis repelleretur incurfio. Et concitus, ministris quidem irridentibus, ad locum perducitur, & oratione data, de super fecit Crucis signaculum. Hinc itaque, instinctu diuino in parentalibus solito aduentantibus bestijs, feralis ira succenditur, odium nascitur in affectu, in pace pugna committitur. Ergo furore bis armantur, & statim præfocatur vnus vrfus ab altero. Ipse verò, qui resisterat, dum vellet egredi, illicò seipso palo transfoditur. Sic vtrique vastatores vno perimuntur momento, atque sibi arma mortis effecti sunt. Post hæc autem ipsi redeunti mulier pelles vrforum obtulit ex studio, quasi victori suum repræsentans spoliū: quod omninò idem recusauit accipere. Tunc qui prius riserant, poenitere coeperunt, factum videntes miraculum.

Non debet
esse molesta
miraculorum
commemo-
ratio.

ET quoniam de Dei dono non debet esse fastidium, illud etiam breuiter dignum educimus explicandum. Beretrudis quædam mulier, Monsonithi cuiusdam matrona, dum tempore litaniarum præcæcatis oculis non posset ire cum populo, audiens chorum psallentium, cum lachrymis domini Germani implorat auxilium. Ter-

tia ve-

tia verò hinc sequenti nocte, per soporem visus est ei idem vir beatissimus prope lectulum, & quasi cæcis eius oculis Crucis fecisse signaculum. Euigilans mulier, marito narrat quæ gesta sunt. moxque stillante sanguine, dies oculis reducitur, ac diuturnum post nubilum lumina sereno radio micuerunt. Clarescente quoque die, ad Missam cū populo progreditur mulier in processu, ita ut sancti viri, sic visa per somnium, illi esset imago remedium.

Missæ.
Processio.

CAP. XXXV.

Adest nec minus laudabile, reddita vita infantulæ. Cùm itaque in Turonico illustris cuiusdam viri, nomine Pientis, matrona exposita filiæ lamentaretur, extrema, & obseratis iam oculis, nec anhelitum mobilem respiraret infantula, ad sancti viri presentiam tota inde committit præsidia. Qui per missum celeriter inuitatus, quantum valet, ad conclamaræ puellæ cadaver properat. Exceptus igitur multis fletibus, vtpote omni deplorante familia, appropinquat subsellio, in quo rigeat infantula, calidè vim placidis faciès conquestibus. Ferè transacto inter hæc quasi vnus horæ spatio, mobili singultu flatus puellæ reducitur, ac viscerum vitalis calor per membra diffunditur. Dehinc paulatim anfmata, potum poscit, ut biberet. Tunc à beato viro pane signato vel calice degustato, infantula reuocata de funere, tota vertitur in salutem. Quæ etiã post in monasterio beata Radegundis felicioris vitæ terminum consummauit.

Redit ad vitam infantulæ.

CAP. XXXVI.

Quidam clericus de iuxta monasterium beati Syluestri Internodorense, cùm die Dominico, ut loquimur ex consuetudine, caligas circinasset, debilitatem manuum ac pedum incurrit. Sed per beatorum Syluestrum gressuum recepit officium. Deinde per soporem admonitus, occurrit Parisijs S. Germano, poscens reliquum salutis compendium. A quo interrogatus, causam culpæ confessus est. Tum imperat sanctus clericum clamare per populum, ne quis temerè die Dominico operaretur. Cui quinto die transacto, superfuso oleo, debilis palma erigitur, & sic ad propria cum libertate eundi dimittitur.

Pœna videlicet lantibomnicum die.

CAP. XXXVII.

In pago Amonienfè quod gestum est, replicetur, vbi ei in Rotegiaco, villa Parisiæ. In ecclesiâ, septem viri debacchâtes oblatis sunt. Quibus curatis, vnus, qui quasi grauiore vexabatur spiritu, dum exire cogeretur, homini Dei professus est, expulsus de illo loco, grauem Parisiâs lamentationem facere. Tunc maligna fugata pestis, de sancti viri transitu famam fudit per populos, & pastoris pro obitu gregem mouit in fletum. Qui fallax etsi seminauit mendacium, expulsus tamen, non sibi defendit obfessum.

Rumor falsus sparsus per damonem.

CAP. XXXVIII.

Et quia iusti opera crescere cogeant miracula, item in prædicto loco offertur ei paralyticus, membris dissolutus, carpento subuectus, gressu omni destitutus & actu. Quem sanctificati olei liquore perfundens, dum cutis summa tetigisset, statim vigor medullas introijt. Dehinc rediuit manus ad vsum mobilem redeunt, thorax pectusque vitali appulsu fit fortior, genuum columnaris imbecillitas roboratur, plantæ pedum solidata basi subriguntur. Inter hæc tota membrorum fabrica reparatur. Qui sanitate recepta, redeunt sancto viro occurrit in itinere cum præparato xenio, gratias simul Christo referens de sibi reddito corpusculo.

Sacro oleo pellit paralytici.

CAP. XXXIX.

Nec hoc pratereundum, qualiter simili modo claruit virtus in altero. Igitur Emmege filius de vico Bucciaci, quidam puer admodum paruulus, ac membris omnibus paralyticus, in sella Parisios ad sanctum virum manibus baiulantium delatus est, nec dextera vigens mobili, nec planta surgens stabili, nec lingua sonans volubili, totiusque debilitatis marcore captiuus, quodammodò sine naturæ ordine, in rerum videbatur naturam profusus. Quem sanctus continuatim per triduum sacro liniens oleo, sanitati restituit, vno quidem sub momento, voce, manu pariter & vestigio. Vnde cunctos vehemens stupor amplectitur, clamor in calum educitur, omnem videlicet Mediorum artem sanctum superasse Germanum.

Rursus sacro oleo titur.

CAP. XL.

Item de eodem vico quidam ei homo occurrit Parisijs, ita duntaxat manu contracta, ut vnguini acumen illi palmam iam foraret intimam. Quo tantummodò vir iustus oris sui ducta salua pollice, neruorum facta distensione, manus statim reformatur imaginem.

Item salua sua.

CAP.

Retinet eius lareas & pagus Bituricus. Igitur pastor bonus cum de vico Nouigen-
to ad vicum nouum visitandi greges cura solita peruenisset, offert se quãdam ve-
tula, annorum bis quaterna gerens in cæcitate curricula. Cuius super oculos signum
nostræ redemptionis sacerdos imponens, imperat, vt sequens iret, quã ipse pergeret.
Altera quoq; die cum prædicto occurreret pontifici, ex improviso sanguis e manan-
te de lumine, quasi largo fonte, salutem suam oculi lachrymabãt. Quæ inter reliquos
adstantes à sancto viro conspicitur. Qui tollens se de confessu, mulierem, vt pote cæcã,
trahit in diuerforium, in quo sibi tunc fortè inerat cubiculum. Cuius luminum orbes
aqua tepida suis manibus abluens, diem refudit in oculos. Quæ mox lucem inspicit, &
sancti viri digitos, veluti in satiata gaudio, osculando quasi suas mergebat in fauces, pa-
ritèr ministris præ cõpunctione flentibus ac dicentibus, videre se hominem, qui cæcis
pro pecunia in dono lumina dispēsaret. Sed & hæc in cubiculo, præsentè me, gesta sũt.

Cæca reci-
pit visum.

Fortunatus
S. Germani
contempo-
raneus.

CAP. XLII.

Cum aliquando ad possessionem matris ecclesie, id est, Parisiensis, quæ dicitur Me-
the, sacerdos Christi accederet, quidam ei accurrens sit obuius. Quem inquirens
de quanam villa præteriret: ille se solum incolumem esse respondit, vniuersos verò
coaccolas graui tædio laborare. Cuius eulogijs ad infirmos partitis, statim ab eis lan-
guor omnis fugatus est, & primo gustu eulogiarum morbus cum pane cõsumptus. Sic
enim fuit ab illa turba cum esca sanitas manducata.

CAP. XLIII.

Basilica S.
Crucis.

Item cum Parisijs ad basilicam sanctæ Crucis, in suburbio eiusdem ciuitatis positam,
vir Dei processisset, mulier quãdam paruulum in albis adhuc vltimo flatu palpitan-
tem & iam migraturum, ante sanctum exposuit, dicens: Pie pater, si velles ad lamen-
tantem respicere, mater flebilis non orbarer, neque hinc discedere malles plenam ge-
mitu vacuaram de fructu. Et nisi, ait, festines succurrere, vides infelicem, extorquente
morte, rapi natum ab vberè. Aut ergo filium restitue, aut pariter cum ipso funeraturã
me obtine. Indulge pastor miseræ, quam suus dolor audacem facit. Quæ sic flebiliter
poscente, mox vt beati dextera super expirantem signũ Crucis impressit, quasi vigil de
sopore, infans lac matris expetit, quiã manifestè rigebat in funere. Ita momento tẽ-
poris, & filius de mortis fauce, & mater tollitur de mœore. Hinc circumstans populus
stupore concutitur, fragor in partes attollitur, gratias creatori referentium de præco-
nio sacerdotis præcipui, à quo morbis iugiter & mortibus imperaretur.

Signo Cru-
cis reddidit vi-
tã infanti.

CAP. XLIIII.

Missa cele-
brata.

Vitale olei

Deinde accedente illo in Brandeiam, vicũ Parisiaci, Missa ibi celebrata, ei in secre-
tarium cathedra deportata est. Tunc offertur paralytica, vniuersorum membro-
rum damnata gerens officia, nullum vigorem retinens plantæ vel dextera. Mox quæ
vir Dei habens in eo fiduciam, qui dona sibi larga præstabat, eam vt viralis olei benedi-
ctione superliniuit, morbus omnis excluditur, atque salubris vigor illabitur: recreatis
que visceribus, meliùs renascitur saluti, quã m germine: plus acquirens ex munere, quã
sumpsisset origine: ita vt postea suis manibus tunicam sancto faceret, & offerret, qua-
si medicinæ acquisitæ tributaria.

CAP. XLV.

Nota de
sancti vestis
miraculũ.

Tradidi memoriæ, quod viuat in laude. Itaq; Andegifilus, Maior domũs regia, cũ
quartano febrium typho grauiter angeretur, occurrit beato viro, fidens de bene-
ficio. Quem homo Dei statim in suam cellam deputans, cum vno solo diacono resi-
dere iubet inclusum. Tunc anxius & ieiunans minister quid faceret? Excogitat trepi-
dus, vnde curaretur infirmus. Idcirco febricitantem virum, Dei serui rachaena vndi-
que obuolurum, diligenter componit eius in lectulo. Quo factò, eadem die tactu ve-
stis nobilis, quasi impetu fluminis, ille quartanæ febris ignis omnis extinctus est. Et re-
deunte iam sancto de prandio, ac referato cubiculo, sanus homo surrexit è lectulo,
exultante pariter ministro pro sanitatis præmio, tunc quæ sibi resolutò ieiunio. Sicta
aut beata vestis, salutem operatus est absens.

CAP. XLVI.

Exequamur arrepti itineris viaticum. Deinde cum Pictauis vir Dei ad beatũ Con-
fessorem proficisceretur Hilarium, quãdam mulier, Baudeseisa nomine, de Secorbia
co villa, inter duos vix aduecta & representata est, quæ erat muta, clauda vel mæca. Lin-
gua rigebat immobili, & anhelitu vix palpitante: pars erat iam tota quasi de funere pẽ-
dens, vt videntibus oculis, reliquum esset cadaveris. Super quam misericorditer vt si-
gnum

gnū sanctæ Crucis expressit, cōfestim omnis vigor per mēbra diffunditur, venarum flexuosi riuiuli suscitantur, nervorum imbecillis stupor excutitur, atq; naturali motu ad vitalem vsum tota fabrica renouatur. Lingua quoq; plectrum resoluitur, digitorum glomi tenduntur, pedum bases solidantur: totamq; viscerum molē hoc fuit apud sanctum viuificare, quod tangere. Quæ conualescens tali medela, tertia die ad ciuitatem, sancto gratias agens, suis occurrit vestigijs.

Significandæ
Crucis vis.

CAP. XLVII.

O Peræprecium creditur etiam illud inferere curationis præconium. Pagum quoq; Vindocinensem vir beatus dum præteriret, in Raufidonem manēdi gratia declinauit. Vbi in eo tantum robur benedictionis inualuit, vt stipulā lectuli, in quo ibidem requieuit, quisquis fideliter abstulit, donum medelæ secum portaret, & de semine paleæ frugem meteret medicina.

Nota lectōr
de lectuli sti
pula.

CAP. XLVIII.

R Eddat hīc testimonium nobilis facti vrbs Nannerum. Quō vir Dei accedens, religioso admodum exceptus est obsequio, occurritq; ei Tecla, Damiani cuiusdā matrona, hominis prompti negocijs, supplicās vt eundem virum suū, aut ipse pastor, aut sui missi requirerent. Qui, quia illi tunc fuit accessus difficilis cum chrismarijs, suū illuc diaconū direxit. Qui percurrrens ad hominem, vt sibi iussū fuerat, infirmi viscera tangit. Altera quoq; die exoratus, ipse accedit ad debilē, qui adhuc duplici sub torture, hinc pressus valitudine, inde podagræ vulnere cruciabatur, liberā dus ad præsens. Tum sacerdos altissimi infirmum oleo benedicto perunxit, eoq; momento debilis statim manibus directis, longinquo de languore gressu solidato profiliuit.

Oleum be-
nedictum.

CAP. XLIX.

S Ed vt duplicaretur in vna domo mysterium, & quæ præcessit in patre medela, perueniret ad prolem: (Habebat enim filiam) hæc offertur ei puella Maria, cæca, surda & muta. Exponunt nanque quasi viuum cadauer ante sancti vestigia, dicentes: Bone pastor adhuc quod medicinæ restat, huic languidæ impende. Nam tibi credimus ex hoc referuatū, vnde teneres præconium: vt videlicet nunc restituta familia acquirit à sacerdote, quod amisit de germine. Tunc pietas insignis aduocatur in lachrymas: moxque ad militiæ suæ belliger arma conuertitur, & ad obtinendam victoriam preces offert fortis orator. Deinde surgens ab oratione, ac oleo benedicto loca capitis puellæ perungens, in Trinitatis nomine trinum ab ea depulit languorem. Nam statim patefactis aurium oculorumque meatibus, muta loquax efficitur, vniuersis plaudentibus. Quo facto, negociatores ciuitatis Nanneticæ, quisque sui remedium pecuniam, vt potuit, sancto viro dispensandam pauperibus, deuotē vel obtulit, vel direxit.

Rurfus ad-
hibet sacri
oleum.

CAP. L.

L Eudegillus quidam, vir illustris, iuxta quod ipse professus est, cum aliquis ex familia suæ domus incurreret typhum cuiuscunque febris, aut aliquid frigoris, statim lauans illas literas, quas olim in subscriptione, manus sancti depinxerat, aquā languenti bibere dabat, & quam plures suos hac medela salutem restituit.

Vide rem
reueradmi-
randam.

CAP. LI.

R euitur his perstrictis, prosequamur ex reliquis. Chusinus quidam incongruē dū die Dominico equo curam impenderet, missa manu in vulnus, ilico digitus eius intumuit. Sed hinc grassante feruore, tota pars brachij relaxatur putredine. Qui per Belsam sancto itinerante, vt ad domum suam diuerteret, precibus suis obtinuit. Mox eius brachium vir Dei aqua calida confouit, in super & oleo benedicto perungēs, superpositis caulibus folijs, mirificus medicus alligauit. Sicq; quicquid inerat vlceris, preciosa huiusmodi cura restrinxit. Post verō ipse gratias referens, sancto viro occurrit, tali curatus malagmate.

Sanatur bra-
chium pu-
trescens.

CAP. LII.

I tem feruus matris ecclesia, Libanius nomine, die Dominico sepem inconsultē dū clauderet, manus ei contractæ sunt in vltione præsentis. Qui ad sanctum virum Parisios, morbo castigante, percurrit. Quem olei benedicti liquore perfusum, ac mysteriorum potius vnguento respersum, addita oratione, incolumitati restituit.

Vltio in la-
borantē die
Dominico.

CAP. LIII.

P Er singulorum compendia currant rerum miracula. Nanque Andulphus, ecclesie Parisiæ clericus, dum die resurrectionis in vineola sua nuces ab arbore excuteret, pro eo, quod operatus in die illuminationis fuit, meritō cæcitate percussus, & vultu

& vultu tenebrosus perstitit anni spatio. Dehinc verò pōtīfici oblatuſ, & ſancto ab eo vngvine perfuſuſ, diei ruruſ eſt reddituſ. Sic ſacerdotiſ ſerenuſ, clericuſ purgauit nubilum: & quicquid miniſter amiſiſt, medicabilis Præſul obtinuit.

CAP. LIIII.

ET quia creſcunt genera miraculorum per tempora, cū aliquando regi præſentandus vir beatus occurreret, in villa Rotegiaco clericuſ ei quidam, nequitia ſpiritu vexatuſ, adducitur. Vnde expulſo aduerſario, videntibuſ circumſtantibuſ, velut auis paruula, de capite enegumēni vmbra fugata egreditur. Quam cū reliqui per domum volitantem inſequerentur, ipſe ſanctuſ ſuiſ eam contriuit veſtigijſ. Sed cū pedē comprimeretur, conuerſuſ eſt repente fallax in ſanguinem, geminato viri præconio, vt nec quidem calcaretur, & ſui caſuſ iudicio, multifariuſ artiſer fieret ſanguis, reuſ, idem ſanguinum.

CAP. LV.

PROducit & paguſ Oximēſiſ inter noſtra, quod ſuum eſt, ne teneatur in obſcuro poſteritati reſ luminis. Siquidem vir ſanctiſſimuſ ad villam Taſiliacum dum declinaſſet, poſituſ in itinere, offeritur ei mulier, cui duplex inerat morbuſ, inde vcuſtaſ, hinc cæcitateſ. Hæc enim ſibi ſalutem deprecari verbis trementibuſ incipit. Quæ ſupplicatione idem motuſ, ſeniſ ſcilicet mulieris & debiliſ, oratione præcedente ac olco ſu perfuſo, mox lucernæ oculorū reddunt luminis radiuſ, & datiſ ſpecularibuſ, tenebræ fugerunt. Quæ illuminata, Deo reddenteſ gloriā, per quem ſanctuſ operabatur, adſtanteſ, illiuſ quoque digna præconati ſunt merita.

CAP. LVI.

DINumerandi ſunt morbi, vt prædicetur fons medici. Daningus etenim, Arnulphi filiuſ, ita capite, oculiſ, & totuſ hydropiſ morbo tenſuſ erat viſceribuſ, vt in vtriſ ſimilitudinē totuſ venter eſſet: & penetratiſ iam vitalibuſ, velut vitrum perlucereſ infecta cutiſ intrinſecūſ. Qui à medicis deſperatuſ, ad beati viri in extrema ſorte conſugit remediū. Quo mox veſtibūſ exuto, ac ſacriſ manibuſ peruncto, hydropiſ incluſuſ liquor liquore conſumitur, & aqua inſuſione olei ſiccatur. Sic modo admirabili (nec enim humor ille foras egreſſuſ eſt, nec intuſ languor retentuſ) arte prædicabili humorem ex humore ſiccari.

CAP. LVII.

ITidem cū ad baſilicam beatiffimorū Geruafiſ & Prothaſij vigilaturuſ accederet, quidam cæcuſ inſtitit miſericordiā poſtulare: Cui vir Dei præcepit, inter altare & ſanctorum reliquiāſ vt iaceret. Quo peracto, primo diluculo mox vt ſuper oculoſ ei긯 ſignuſ Crucis intulit, lux eſfulſit. Et ſic totuſ labor medici curam inſirmo per virtutem Crucis impendit.

CAP. LVIII.

MULier quoque de ſupradicto pago Oximēſiſ venit, petenſ redemptionē à ſancto viro, quæ fortē nihil accipere meruit. Dehinc Britannuſ quidam præſbyter pro inſirmitate rectoriſ patriæ ſuæ benedictionē ſanitatiſ, necnon & ab eo reliquiāſ expetiit. Qui peracto negotio, iter ſuum latus regrediens, fortuito manſionem in villa, qua prædicta mulier habitabat, obtinuit. Quam marituſ alloquitur, vt ſicut alij, & ipſi ad reliquiāſ domini Germani occurrerent. Quæ ire deſpexit, pro eo quod ei ſanctuſ vir olim poſtulatam redemptionē non dederat. Sed ſtatim in loco, quo ſtetit, velut fixa ſtipite, grefſum mouere non potuit, manibuſque contracta, ad reliquiāſ ſancti, manu mariti deportata eſt. Inter hæc autem dicti poenitentiſ, miſerante pio viro, ſaluti reducta eſt, conſitentiſ ei긯 deſpectu ſibi hoc repentinuſ accēſſiſſe periculum.

CAP. LIX.

ET quoniam ſuo merito ſemina ſalutiſ uſquequaq; diſperſa ſunt, cōtigit vt venerabilis Flameruſ Abbaſ de Canone Turonico, manu ſancti ſubſcriptam accepiſſet epistolam. Qui cū ſuum monachum per duoſ ferè annuſ febribuſ decubantē ad lectulūſ viſitaret: requirit inſirmuſ, vnde veniſſet pagina? Cui reſpondit Abbaſ, à domino Germano ſibi fuiſſe directam. Quam ilicō petiit ſibi porrigi, & cū de ſubſcriptione ei긯 lingua detergeret literam, ſaluſ deſcendit in viſcera, ac atramenti pictura cuncta mox deuicit vnguenta. Et approbatuſ eſt languido recuperato, vt dicamur ſideliter, de ſancti ſubſcriptione illum ſibi ſalutem linxiſſe.

CAP.

Pascha, dies
illuminatio
nis.

Dæmonia
cū purgat.

Cæca illu-
minatur.

Hydropic
restituitur.

En quanti
facit vir fan-
ctus sacras
reliquias.

Occurrere
reliquijs no-
lens mulier
punitur.

Nota inſi-
gne miracu-
lum.

Siagrius Augu-
stus episcopus.

DEcet hinc illud inferere, qualiter peregrinola sit reuocata lux oculi. Itaque pergens Augustudunum pro ordinatione Siagrii episcopi, illuc inter reliquos aduentantes ciues, Florentinus quidam vir illuster pro consensu suorum delatus est. Erat enim habens nauium in oculo, qui speciositati eius derogaret aliquantulum, ne florens idem haberetur in vultu. Interea dum laudes acclamatur Episcopo, ille à quodam ignorante ex improviso percutitur eodem in oculo. Euulsusque de loco, cœpit supra maxillam dubio pendere cum visu. Qui cursu propeo beatum Germanum cum clamore prosequitur, multa secum concepitans, ut loqui solet calamitas. Tunc sancti manu lumen in locum reducit, atque interim ab eo ad S. Symphorianum dirigitur. Qui pro ipso demum tam diu vigilijs institit, donec amissus oculus, purgata pristina macula, hoc adito beneficio, integrior redditur, & melior, inquam, redit post vulnera, quam quod natus fuerat per naturam. Qui Florentinus deinceps Matiscone ordinatus est episcopus.

Florētinus
Matisconē
episcopus.

CAP. LXVI.

Imperati,
id est, iusti.

Quanta verò fuerit virtus eius signaculi, adest inter reliqua, res ista testimonio: quæ producitur in sequentibus. Cum igitur de basilica S. Martini ad villam quandam Seueriacum recurreret, adiungit in itinere quendam Amantium iuuenem, quem etiam deprehendit à Iudæis duci nexum in ferreis. Requirit ergo, quid fecerit? Puer autem respondit veraciter, ob hoc se duci in vinculis, quia recusaret legibus subdi Iudæis. Tunc imperati dissimulabant cum clauis idem Iudæi vincula ferri referare. Sed dum illi huiusmodi moras incederent, factò à sancto viro desuper Crucis signaculo, mox ferri fera euellit, atque puer illæsus abire iubetur.

CAP. LXVII.

Signo Cru-
cis foras a-
perit.

Item cum Parisijs ad basilicam sanctorum Geruasij & Protasij orandi causa processisset, ianuam obseratis, ingressus illi negatus est. Tunc requisitis clauibus, nec tamen ipsis aperientibus, sic ille referauit pessulum factò signaculo Crucis. Stupor nanque animos inuasit præsentis miraculo, aperiri scilicet potuisse de virtute, quod clauis ducere non potuit. Hæc quoque, veneranda, præsentem gesta sunt.

CAP. LXVIII.

Apparet ca-
ptiuus.

Act. 5.

ET quia beato viro nullum obstitit metallum, cum ligna, saxa, ferramenta etiam ante ipsum soluta sint, accidit vna dierum Parisijs, orationem ut daret ad ostium carceris, & sequenti nocte intrusus subitum appareret lumen eodem in carcere. Vbi visus est idem beatus eos admonere ut foderent, quatenus inde foras procederent. Qui dicentes ad inuicem, dominum Germanum se vidisse, hæc eadem signa singuli referunt. Tunc inuenta solummodo secum costa de pecude, fodientes amouent lapidem, atque prædicto occurrunt ad ecclesiam matutino tempore, cum tunc paulatim rediret ad requiem. Sic etiam multis causa salutis fuit imago pontificis, & ad vicem B. Petri, dedit sæpè nostri sacerdotis ipsa figura remedia.

CAP. LXIX.

Nota mira-
culum.

Dehinc illis ereptis, Tribunus ciuitatis scire cœpit in milites, deputans eorum fuisse negligentiam, quod viro sanctissimo dignè deputatur ad gloriam. Et conuersa in custodes iracundia iudicis, qui solebant asseruare, tradidit seruandos in carcerem. Ablatisque clauibus, iudex fit custos custodibus. Interim vir beatus Tribunum vocat ad prandium: ac dum pariter sederent in conuiuio, ad mensam occurrunt & ipsi, qui fuerant missi pro eis in compedes. Clauis verò habens in manibus, cum Tribunus de ereptis vix crederet, quod videbat, agnoscit se tandem sic custodisse, sicut & milites, carcerem. Dataque vicissim venia, culpa transit in gratiam.

CAP. LXX.

Carcerem
aperit præci-
bus.

Inferat Aurelianus nobile viri præconiū. Qua de ciuitate vir Dei progrediens, damnatorum voces exaudiuit è carcere, quo certè subterraneo habebantur ergastulo. Quod superascendens, ac prostratus accubans, orationem dedit amicus Christi cum lachrymis, hinc prostratus obtentu oraculi. Insequenti nocte, carcere patefacto, ad basilicam sancti Aniani confugiunt liberati. & ita beatus pontifex post se reliquit suffragium.

CAP. LXXI.

Non fastidium sit, audire, quod Christus suis præstitit fidelibus, dum miraculorum simul virtus crescit & numerus. Itaque sanctissimo occurrit quidam Parisijs, cuius, quasi pugnus, extuberauerat oculus, qui etiam vergere iam videbatur in ruinam post vulnera

DE S. GERMANO PARIENSI EPISCOPO.

vulnera. Quo suppliciter rogante, vir Dei tantum de saliva oris sui eundem oculum li-
niens, medelam lumini mox reuocauit & gratiam.

483

Saliua sua
sanat oculū

CAP. LXXII.

Refertur paruum, & huic simile, miraculum. Mulier quadam, Maoberta nomi-
ne, apud eandem urbem inflationis pustulam habens in brachio, cruciata dolo-
ribus, occurrit beato viro. Quæ statim pari medicamine, tactu scilicet salivæ, curata,
gaudens domum recessit.

CAP. LXXIII.

Sed si exequamur miraculorum singula, quæ suis gestis in præsentia floruerunt vita,
hæc sine fine sunt coepta, nec esset modus in pagina: quia quacumque pontificis se-
uertit præsentia, nulla morborum generibus defuit medicina: & quotquot se obtule-
runt languentium vulnera, tot salutis fudit semina. Quam ergo prima pontificis exe-
quatur vel vltima, cum utique per salivam oris sui multa curata vlcera, purgata sint e-
nergumena? Ante quem quantum occultè venisset hostis nequitie, statim tamen se ma-
nifestavit fraudulenta fallacia, ac de conspectu sancti viri, quia celari non poterant, nec
eius tolerabant præsentiam, eiectioni, terribili eiulatu sua gemebant incendia, passim per lo-
ca volutati, exponebantque sua crimina suspensi per aëra: frequenter nec interrogati
confitebantur & nomina, cum etiam sæpè suo impulsu currebant ad sanctum virum
crucianda ipsa dæmonia. Cuius minister *quo locum eius tangebatur baculo, illic ener-
gumenus pendeat relegatus aëreo vinculo, & quasi clavis affixo tenebatur vestigio.

Infinite e-
ius miracu-
la.

Nota de sa-
liua eius.

for. * quem

CAP. LXXIII.

Et quoniam sancto viro sæpè inimici tendebantur insidia, ut aut equus illius lapsus
incurreret, vel allidens cum ramus arboris tangeret, aut aqua vallis seu glacies illi
periculum generaret, mox qui, aut quales, vel qualiter, totum energumeni à se factum,
omnem etiam confitebantur & numerum. Cum vero pedem efferret de domo vel
ecclesia, videres strages dæmoniorum ante tanti pontificis ac triumphatoris obtutus.
Cadebant enim cateruatim circa sancti vestigia, diuersis modis effusa: hæc muta, illa cla-
mantia: illa fixa, hæc lubrica: & velut ante iudicem dum sua referunt gesta, eiectioni pro-
pria non effugiebant tormenta. Sed ad sancti præconium quanta hæc laudatio, cum
ineffabiliter multa & stupenda ab eo fierent sub momento?

Nota.

CAP. LXXV.

Cæterum quantum elemosynis fuerit prodigus, explicari non poterit, nec si to-
tius populi vox in vnum se conglutinet. Qui frequenter post iuge cilicium, con-
tentus vna tantum casula vel tunica, quicquid erat residui, nudo pauperi tribuebat, ut
inops calefieret, largitore argente.

Largitas
elemosy-
narum.
vestes eius.

CAP. LXXVI.

Quanta etiam per illum fuerit redemptionis effusio, nullatenus explicabitur vel
loco, vel numero. Vnde sunt nobis adhuc contiguæ gentes in testimonium, Hi-
spanus scilicet, Scorus, Brito, Vafco, Saxo, necnon & Burgundio, dum ad nomen beati
concurrerent vndique, liberandi iugo seruitij. Cum vero aliquatenus quod daretur, ni-
hil esset præ manibus, tristis sedes & anxius, seuerior in vultu, austerior erat alloquio.
Tum si fortassis ab aliquo inuitaretur ad prandium, compellebat conuiuas & mini-
stros proprios, ut conferentes pariter agerent, vnde vel vnum captiuum seruitio libe-
rarent, & sic aliquantulum sacerdotis respirabat animus ex mœrore.

Captiuorum
redemptio.

CAP. LXXVII.

Quod et si Dominus aliquid per manus sancti dispensandum, aliunde dirigeret,
mox in spiritu præuidens, solitus erat dicere: Gratias agamus diuinæ clementiæ:
nam vnde fiat redemptio, ecce appropinquat. Continuo autem eius sine ambiguitate
sermo præsentia probabatur effectu. Quod dum acciperet in manus, resoluta mox
ruga frontis, vultu florebat serenior, gressu pergebat alacrior, lingua fluebat iucun-
dior: ut videlicet crederes hominem pro redimendis alijs seipsum seruitutis vinculo
liberare.

CAP. LXXVIII.

Vis vero dignè repetat, quanta virtus verborum ob ore rotabatur, dum prædica-
bat in populo: ita duntaxat, ut omni literaturæ nasceretur stupor, & fieret in com-
mune generalis compunctio, atque omnino ex ore dicentis crederes, quod verba san-
cto formarentur ab angelo, dum plus quam homo loqueretur, translatus in mentis
excessum, & abrasis vitiorum maculis, sinceritate dogmatis pectora plebis cogeret di-
uinis effragare pigmentis.

Concionum
eius effica-
cia.

Cursum, di-
cit preces
horarias.
Lectio ad
mensam.

Qui equitans in itinere, semper de Deo aliquid aut verbo cōtulit, aut cantauit. Cursum nudo capite dicens, etiam si nix aut imber vrgeret. Cū verò venit ad mensam, confestim recitans adfuit minister diuina colloquia, vt inter cibi fercula, animi pastus alimento, plūs saturaretur conuiuia: nullumq; tempus interpolans, quo non aut alijs prodesset, aut non ipse proficeret.

CAP. LXXX.

Vigilia.

Quam tam verò vigiliarum curam semper impenderit, quis enarret? aut quis toleratos algores ardore fidei prædicet, cū frequēter in lectulo, antequam reliquos de sopore commoneret assurgere, quinquaginta psalmos vel amplius indefessus in tēplo sui pectoris Domino decantaret? Aut quis illud felix furtū vel auditu sentiret, vel visu deprehēderet, cū ipse de lectulo sepe etiam sine caligis, ne sentiretur ab aliquo, perrexit in oratorium, nullum sibi in hoc cupiens præter Christum occurrere? Qui celebrata vigilia, remeans ad lectulum, quasi nil egerit, tunc primum reliquos excitabat.

CAP. LXXXI.

Constantia
in perfoluē
dis precibus
canonicis.

Præterea longum est dicere, quanta ad psallendum fuit illi constantia, dum velut ferri rigore gelu indurata eius caro subsisteret, cū videlicet saxa frigis decrustaret, & aquas in crustam verteret. Qui cum suis visceribus sic dimicaret ac vinceret, penē seipsum obliuiscens, ac domestico tormento superato corpore, de se triumphum, in pace factus martyr, acquirebat. Nam & se mutantibus clericis, sine vicissitudine ipse decantandi modulamina finiebat.

CAP. LXXXII.

Nota de
Curfu ex
Canone ab-
soluendo.

Deniq; cū penē incredibiliter dicitur hoc, quod scitur: tertia noctis hora ingrediens ecclesiam, non est egressus vlteriùs psallentium ab ordine, donec clarescente iam die, decantatus solenniter Cursum vniuersus, consummaretur ex Canone. Tum verò si domum regrederetur, fatigatus ætate vel frigore, aut illata eum diuersorum inquietabat suggestio: aut certè ab ipso requirebatur, vbi præberet suffragium: vt prorsus ad requiem reclinanti vel paululum, de querelis occurrentium afflictorum vel pauperum crux pararetur in lectulo: postponensq; suas iniurias, ne videlicet suggerentem premeret illata necessitas, paratus pro misericordia, semper currens pro venia, pater & pastor populi ad se alienas causas transferens & querelas, aut pro parte mitigabat dolores compatiens, aut quantum posset, ex toto curabat, corde subueniens.

CAP. LXXXIII.

Obitus felici-
ssimi san-
ctissimi vi-
ri.

Intantum igitur sacris amplificatus prouectibus, etiam diem beati sui transitus ita prædixit, vt subdimus: Ante aliquot dies vocans ad se notarium, imperat in cubiculo supra lectulum suū scribere hoc tantum modò: Quinto Calendas Iunias: omnibus nescientibus, quid hoc esset. Post tamen eius sanctus discessus de seculo, manifestauit. Neque enim hoc ei Dominus sibi familiari animæ abscondere pertulit. Denique eadem die post peractum prælium beatus migravit ad Christum. His & consimilibus studijs, dum vixit, occupatus & semper intentus, ferè octogenarius, per orbem mirandis actibus Apostolis aggregandus, sanctis omnibus glorificandus, meritis coronandus, raptus corporeo vinculo, immaculato spiritu, ac beatæ fidei dotibus perpetualiter victurus, victor euolauit ad caelos: Regnante Domino nostro Iesu Christo, cui est gloria, honor & potestas in secula seculorum, Amen.

DE